

02/12/2014

Mededeling FSMA-FEBELFIN-FEB bestemd voor de niet-financiële tegenpartijen

I. Voornaamste verplichtingen van de Europese EMIR-Verordening¹ voor de niet-financiële tegenpartijen^{2 3}

Elke niet-financiële tegenpartij die transacties verricht in derivaten is onderworpen aan EMIR. Een niet-financiële tegenpartij is een onderneming die in de Europese Unie is gevestigd, met uitzondering van de centrale tegenpartijen en de financiële tegenpartijen⁴.

Meer concreet is een niet-financiële tegenpartij in het kader van EMIR onderworpen aan de volgende verplichtingen:

1. haar derivatencontracten rapporteren aan een transactieregister. Deze rapportageverplichting geldt voor alle derivaten, ongeacht of ze onderhands of op een platform worden verhandeld;
2. haar derivatencontracten die onder de clearingverplichting vallen clearen bij een centrale tegenpartij, weliswaar enkel als haar posities de verplichte clearingdrempel overschrijden, met dien verstande dat de producten die voor dekking gehanteerd worden niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van deze verplichte clearingdrempel. Deze verplichting (producten, modaliteiten, tijdschema) zal meer in detail worden uitgewerkt in technische normen die zullen worden opgesteld na afronding van een door ESMA (European Securities and Market Authority) uitgevoerde procedure om uit te maken of een product hiervoor in aanmerking komt;

¹ De betrokken linken bevinden zich aan het eind van dit document.

² Dit is de Europese Verordening nr. 648/2012 van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters, kortweg EMIR genoemd. In punt II van deze mededeling vindt u de linken naar de verschillende regelgevende teksten en de Q&A's over de verplichtingen die EMIR oplegt aan de niet-financiële tegenpartijen.

³ DISCLAIMER. Het doel van deze mededeling is de niet-financiële tegenpartijen een, zij het noodzakelijkerwijs vereenvoudigd, overzicht te bieden van de verplichtingen die EMIR oplegt. Ze wordt louter ter informatie verspreid en vervangt geenszins de EMIR-Verordening of haar technische uitvoeringsregels en vult die ook op geen enkele wijze aan.

⁴ Met de term "financiële tegenpartijen" wordt verwezen naar de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen, de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, de ICBE's en hun beheervenootschappen, de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening en de alternatieve beleggingsfondsen.

3. risico-inperkingstechnieken toepassen op haar otc-derivatencontracten zolang de clearingdrempel niet is overschreden, of ingeval hij wel is overschreden, deze technieken toepassen op de otc-derivatencontracten die niet worden gecleared door een centrale tegenpartij.

Bij niet-naleving van de verschillende verplichtingen kan de FSMA een reeks maatregelen en sancties opleggen (bevelen, dwangsommen, administratieve geldboetes).

1. Rapportage van de transacties aan een transactieregister

Sinds 12 februari 2014 zijn alle gebruikers van derivaten onderworpen aan de verplichting om elke derivatentransactie te rapporteren aan de transactieregisters. Deze verplichting moet de transparantie van en het regelgevend toezicht op derivatencontracten verbeteren.

1.1. Voor welke partijen?

De rapportageverplichting geldt voor alle gebruikers van derivaten, ongeacht of zij een financiële of niet-financiële tegenpartij zijn. Elk van beide tegenpartijen bij de transactie is verplicht de transactie te rapporteren.

1.2. Voor welke contracten?

Alle derivaten die gekwalificeerd zijn als financieel instrument in de zin van MiFID (Markets in Financial Instruments Directive - Richtlijn 2004/39/EG) moeten gerapporteerd worden, ongeacht of ze onderhands of op een platform worden verhandeld. Het gaat om de producten als beschreven in de punten 4 tot 10 in afdeling C van bijlage 1 van Richtlijn 2004/39/EG, juncto de artikelen 38 en 39 van Verordening (EG) nr. 1287/2006. Het zijn meer bepaald opties, futures, swaps, forward rate agreements, FX forwards of commodity derivatives als vermeld in die bepalingen. De elementen van elk nieuw afgesloten contract, alsook elke wijziging of beëindiging van het contract, moeten worden gerapporteerd aan een transactieregister en dit uiterlijk de werkdag na het afsluiten, wijzigen of beëindigen van het contract. Derivatencontracten die zijn afgesloten tussen twee tegenpartijen die tot eenzelfde groep behoren (intragroepstransacties) zijn onderworpen aan de rapportageverplichting.

1.3. Wat is het tijdschema voor de implementatie?

Voor de implementatie werd het volgende tijdschema opgesteld:

- sinds 12 februari 2014 moeten de nieuwe contracten worden gerapporteerd aan een transactieregister dat door ESMA is geregistreerd. Die rapportage moet worden verricht uiterlijk de werkdag na de afsluiting of wijziging van het contract;
- alle uitstaande contracten op het ogenblik dat EMIR in werking is getreden, te weten 16 augustus 2012, en die nog uitstonden op 12 februari 2014, moeten worden gerapporteerd aan een transactieregister;

- alle op 16 augustus 2012 uitstaande contracten en alle contracten die op of na die datum zijn gesloten maar op 12 februari 2014 zijn vervallen, moeten eveneens worden gerapporteerd binnen een termijn van drie jaar te rekenen vanaf 12 februari 2014.

De rapportage van de waardering van het contract en de zekerheden (collateral), die enkel is opgelegd aan de financiële en niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel, moet worden verricht met ingang van 11 augustus 2014.

1.4. Welke informatie moet er precies worden gerapporteerd?

De formattering van de te rapporteren informatie is vastgelegd in de Europese Verordeningen nr. 1247/2012 en nr. 148/2013. De rapportage bestaat uit een gemeenschappelijk deel over de kenmerken van de transactie, en een deel met specifieke informatie over elke tegenpartij (met name de identificatie van de tegenpartij en gegevens over de waardering en de collateral voor de financiële en niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel).

Op te merken valt dat alle tegenpartijen verplicht zijn om ten minste gedurende vijf jaar na de beëindiging van een contract een register bij te houden van alle derivatencontracten die zij hebben gesloten en van alle daarin aangebrachte wijzigingen.

1.5. Hoe rapporteren?

De rapportage gebeurt aan een transactieregister (Trade Repository – TR) dat door ESMA is geregistreerd en opgenomen in de lijst die zij beschikbaar stelt op haar website. Tot dusver heeft ESMA 6 transactieregister ingeschreven, namelijk:

- DTCC Derivatives Repository Ltd. (DDRL);
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW);
- Regis-TR S.A.;
- UnaVista Limited;
- CME Trade Repository Ltd. (CME TR);
- ICE Trade Vault Europe Ltd. (ICE TVEL).

Elke tegenpartij kan de rapportage delegeren aan de andere tegenpartij of aan een derde (een financiële instelling, een accountant, enz.). Volgens de huidige reglementering hoeven hiervoor geen specifieke vormvereisten te worden uitgewerkt. Wel blijft de tegenpartij die haar rapportage delegeert verantwoordelijk voor de naleving van de deadlines en de inhoudsvereisten voor de rapportage en dient zij erover te waken dat de rapportage in overeenstemming is met de regels. Eenzelfde tegenpartij kan haar rapportage delegeren aan meerdere verschillende tegenpartijen en aan haar rapportageverplichtingen voldoen bij meerdere verschillende transactieregisters.

1.6. Legal Entity Identifier (LEI)

Voor de rapportage dienen de verschillende tegenpartijen bij de derivatencontracten geïdentificeerd te worden met een identificatiecode voor rechtspersonen, Legal Entity Identifier of kortweg LEI genoemd.

Praktisch gezien moet elke tegenpartij voor wie de rapportageverplichting geldt, een LEI verkrijgen van een Local Operating Unit (LOU), een lokale entiteit die bevoegd is voor het toekennen van deze identificatiecodes. Tegenpartijen die in België gevestigd zijn kunnen hiervoor terecht bij de LOU's die zijn opgelijst op de volgende webpagina: http://www.leiroc.org/publications/gls/lou_20131003_2.pdf.

1.7. Aandachtspunten

Aangezien de beide tegenpartijen bij een contract hun respectieve rapportage bij verschillende transactieregisters mogen verrichten, zijn er twee essentiële elementen om de twee facetten van het contract te kunnen samenbrengen: het identificeren van de partijen aan de hand van de correcte LEI's en het toekennen van een unieke transactie-identificatiecode (Unique Trade Identifier of UTI) die beide partijen dienen te hanteren. Onder de FAQ's die door ESMA gepubliceerd zijn over de toepassing van EMIR, bevindt zich een onderdeel "TR Questions" waarin meer bepaald de regels voor het aanmaken van UTI's nader worden toegelicht.

De FAQs worden geregeld bijgewerkt aan de hand van de praktische ervaring die wordt opgedaan, en hebben tot doel uit te leggen hoe de technische reglementen moeten worden toegepast; zij dienen dan ook in acht te worden genomen om aldus tot een geharmoniseerde rapportage te komen. Over de Verordeningen nr. 148/2013 en nr.1247/2012 is thans een consultatieronde aan de gang over het voorstel om er wijzigingen in aan te brengen opdat rekening zou worden gehouden met de vragen die gerezen zijn tijdens de eerste maanden waarin ervaring werd opgedaan met de rapportage. Deze consultatie loopt nog tot 13 februari 2015 (<http://www.esma.europa.eu/news/ESMA-consults-revised-EMIR-standards-reporting-trade-repositories?t=326&o=home>).

2. Informatie over de verplichte clearingdrempel bij een centrale tegenpartij

Sinds 15 maart 2013 zijn de niet-financiële tegenpartijen verplicht om een drempeloverschrijding aan de FSMA en ESMA te melden op de dag zelf dat de ingenomen posities in otc-derivaten een van de clearingdrempels die per aandelenklasse zijn vastgelegd te boven gaan:

Activaklasse	Drempel in notionele waarde
Kredietderivaten	1 miljard euro
Equity derivaten	1 miljard euro
Rentederivaten	3 miljard euro
FX derivaten	3 miljard euro

Goederenderivaten

3 miljard euro

De formulieren voor kennisgeving van drempeloverschrijding of -onderschrijding zijn beschikbaar op de website van de FSMA. Zij moeten naar het volgende e-mailadres worden gestuurd: EMIR-notifications@fsma.be

Enkel de posities die niet bijdragen tot een vermindering van de risico's gekoppeld aan de commerciële bedrijvigheid of de activiteiten betreffende het beheer van de kasmiddelen moeten in aanmerking worden genomen voor deze globaal uitgevoerde berekening op het niveau van de groep waartoe de tegenpartij behoort.

Als de gemiddelde lopende positie over een periode van 30 werkdagen uitkomt boven een van de drempels in de bovenstaande tabel, geldt de clearingverplichting voor alle derivaten die zijn onderworpen aan deze verplichting. Zodra deze gemiddelde lopende positie geen enkele drempel meer overschrijdt, is de financiële tegenpartij niet langer onderworpen aan de clearingverplichting. Net als bij een overschrijding van een clearingdrempel, moet een onderschrijding ervan de dag zelf gemeld worden aan de FSMA en ESMA.

De intragroepstransacties zijn, onder bepaalde voorwaarden, vrijgesteld van de clearingverplichting.

3. Geldende risico-inperkingstechnieken voor de niet-financiële tegenpartijen

3.1. Bevestiging van de transacties in otc-contracten

EMIR eist dat de voorwaarden van de otc-derivatencontracten die niet gecleard worden door een clearinginstelling tijdig bevestigd worden, zo mogelijk via elektronische middelen. De bevestiging is een juridisch bindend akkoord over alle voorwaarden van een otc-derivatencontract. De bevestiging moet worden verricht binnen een maximumtermijn die, naar gelang het geval, tussen 1 en 7 dagen bedraagt.

3.2. Reconciliëring van de portefeuilles

De partijen en hun tegenpartijen moeten hun portefeuilles reconciliëren. Dit betekent meer bepaald dat zij de contractenportefeuilles tegen elkaar moeten afzetten om aldus eventuele tegenstrijdigheden tussen de gegevens over de voornaamste kenmerken van al hun transacties op te sporen (waarde van het contract, maturiteit, betalings- en afwikkelingsdata, enz.).

Daarbij is het de bedoeling om zo snel mogelijk enig geschil over een belangrijk kenmerk van een otc-derivatencontract aan het licht te brengen. Voor niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel moeten deze reconciliëringen met de volgende frequentie worden verricht:

- dagelijks als de tegenpartijen samen een portefeuille van meer dan 500 otc-derivatencontracten hebben;
- wekelijks als de tegenpartijen samen een portefeuille van 51 tot 499 derivaten hebben;

- driemaandelijks als de tegenpartijen samen een portefeuille met 50 derivaten of minder hebben.

Als een van de tegenpartijen een niet-financiële tegenpartij is onder de clearingdrempel:

- driemaandelijks als de tegenpartijen samen een portefeuille van meer dan 100 derivaten hebben;
- jaarlijks als de tegenpartijen samen een portefeuille van minder dan 100 derivaten hebben.

3.3. Dagelijkse waardering van de uitstaande contracten

De niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel moeten hun uitstaande contracten dagelijks waarderen tegen marktwaarde. Als de marktomstandigheden dit verhinderen, mogen zij gebruikmaken van een betrouwbare en prudente waardering op basis van een modellenbenadering.

3.4. Geschillenoplossing

De niet-financiële tegenpartijen moeten, op het ogenblik dat zij een otc-derivatencontract met elkaar afsluiten, gedetailleerde procedures en processen overeenkomen voor:

- het identificeren, registreren en monitoren van geschillen over de erkenning of de waarde van de contracten, alsook het uitwisselen van collateral tussen de partijen (collateral is het geheel van waarborgen in contanten of financiële instrumenten die door een tegenpartij A wordt gesteld voor een tegenpartij B opdat die laatste ingedekt zou zijn mocht tegenpartij A haar verbintenissen niet kunnen nakomen);
- het vroegtijdig oplossen van deze geschillen via een specifieke procedure die de tegenpartijen moeten vastleggen voor geschillen die niet binnen 5 werkdagen zijn opgelost.

3.5. Comprimeren van de portefeuilles

Het comprimeren van portefeuilles van twee tegenpartijen bestaat erin posities te identificeren waarvan de risico's elkaar kunnen compenseren en die te vervangen door een beperkter aantal contracten, met behoud van dezelfde resterende risicopositie. Op die manier wordt het tegenpartijkredietrisico ingeperkt.

De niet-financiële tegenpartijen met een portefeuille van meer dan 500 niet met een tegenpartij geclarede otc-derivaten, moeten procedures hebben om geregeld (ten minste tweemaal per jaar) te analyseren of het mogelijk is de portefeuilles te comprimeren teneinde hun tegenpartijrisico in te perken en om dit proces daadwerkelijk uit te voeren.

3.6. Uitwisseling van collateral voor de niet-centraal geclarede contracten (ingefaseerde inwerkingtreding mogelijk vanaf eind 2015)

De vereisten voor het verschaffen van collateral moeten de vorm aannemen van een technische norm die gezamenlijk is opgesteld door EBA (de Europese Bankautoriteit), ESMA (de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten) en EIOPA (de Europese Autoriteit voor Verzekeringen en Bedrijfspensioenen). De deadline voor het uitwerken van deze technische norm werd verschoven teneinde rekening te houden met de werkzaamheden van de Working Group on Margin Requirements (WGMR), een op internationaal niveau opgerichte werkgroep (Bazelcomité, CPMI (Committee on Payments and Market Infrastructures), IOSCO (Internationale Organisatie van Effectentoezichthouders) en CGFS (Committee on the Global Financial System) die haar conclusies over de vereisten voor het verschaffen van collateral voor niet-geclarede derivaten in september 2013 heeft overgemaakt.

De vereisten voor het verschaffen van collateral gelden niet voor de niet-financiële tegenpartijen waarvan de posities de clearingdrempel onderschrijden.

De intragroepstransacties zijn, onder bepaalde voorwaarden, vrijgesteld van de verplichting om collateral uit te wisselen.

3.7. Overzicht van de geldende verplichtingen voor de niet-financiële tegenpartijen naargelang het niveau van de posities die zij aanhouden in otc-derivaten

Niveau van de posities	Verplichting tot centrale clearing	Bevestigen, oplossen van geschillen, reconciliëren en comprimeren	Dagelijkse waardering	Uitwisselen van collateral	Rapportage aan het transactie-register
< clearing-drempels	neen	ja	neen	neen	ja ⁵
> clearing-drempels	ja	ja	ja	ja	Ja ⁵

⁵ Er wordt aan herinnerd dat de verklaring betrekking heeft op alle derivaten, ongeacht of zij onderhands of op een platform worden verhandeld.

II. Nuttige linken⁶

- **Verordening 648/2012** van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters (EMIR) - Publicatieblad van de Europese Unie L 201 van 27 juli 2012:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:201:0001:0059:NL:PDF>

- **Gedelegeerde Verordeningen** van de Commissie van 19 december 2012 bij Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 - Publicatieblad van de Europese Unie L 52 van 23 februari 2013:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:201:0001:0059:NL:PDF>

en

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2013:052:SOM:NL:HTML>

Zie meer bepaald de volgende gedelegeerde verordeningen:

- Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 148/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters met technische reguleringsnormen inzake de minimale mate van gedetailleerdheid van de aan transactieregisters te rapporteren gegevens;
 - Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen betreffende indirecte clearingregelingen, de clearingverplichting, het openbaar register, toegang tot een handelsplatform, niet-financiële tegenpartijen, risico-inperkingstechnieken voor niet door een CTP geclearde otc-derivatencontracten;
 - **Uitvoeringsverordeningen** van de Commissie van 19 december 2012 bij Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 - Publicatieblad van de Europese Unie L 352 van 21 december 2012:
- De **Europese Commissie** publiceert **EMIR Frequently Asked Questions** (in het Engels) die beschikbaar zijn op:

http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/docs/derivatives/emir-fags_en.pdf

⁶ De regelgevende teksten die hier worden vermeld, zijn ook beschikbaar via de volgende link op de website van de FSMA: http://www.fsma.be/nl/Supervision/fm/settle/Article/wetteksten/vi_emir.aspx

- De Europese Autoriteit voor Effecten en Markten (ESMA) is in de eerste plaats bevoegd om eventuele richtsnoeren vast te leggen voor het interpreteren van de bepalingen in EMIR en de technische reguleringsnormen. Op de ESMA-website worden de verplichtingen die zijn opgelegd door EMIR, haar gedelegeerde verordeningen en uitvoeringsverordeningen nader toegelicht (in het Engels):

<http://www.esma.europa.eu/page/post-trading>

- **ESMA** publiceert ook “**EMIR Frequently Asked Questions**” (in het Engels) die geregeld worden bijgewerkt:

<http://www.esma.europa.eu/content/QA-X-EMIR-Implementation>

- Mocht u nog andere vragen hebben, kan u die steeds via mail stellen aan de FSMA (EMIR@fsma.be).
